

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2700/2020
13.05.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ђорђе Илић, адвокат из ..., против туженог Друштва за приватно обезбеђење „G4S Secure Solutions д.о.о. Београд, чији је пуномоћник Слободан Доклестић, адвокат из ..., ради поништаја решења и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1908/19 од 12.05.2020. године, у седници већа одржаној 13.05.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца, па се **УКИДАЈУ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1908/19 од 12.05.2020. године и пресуда Другог основног суда у Београду П1 188/18 од 05.03.2019. године и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1908/19 од 12.05.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована, жалба тужиоца и потврђена пресуда Другог основног суда у Београду П1 188/18 од 05.03.2019. године, којом је одбијен, као неоснован, тужбени захтев да се поништи, као незаконито, решење туженог број 9116/13 којим је тужиоцу отказан уговор о раду од ...2013. године, одбијен, као неоснован, тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад и распореди га на послове ... на објекту „...“ а.д ... и обавезан тужилац да туженом, на име трошкова парничног поступка, исплати износ од 160.250,00 динара. Ставом другим изреке, одбијени су, као неосновани, захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011...18/2020, у даљем тексту: ЗПП), Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код туженог по основу уговора о раду од ...2013. године, на неодређено време, на радном месту ..., са пуним радним временом, а према уговору о раду је био дужан да ради довољно времена да би послове обавио на задовољавајући начин, односно да се придржава одлуке туженог о распореду радног времена, прерасподели радног времена и прековременом раду, када се то захтева.

Чланом 6.7. Општег упутства Службе обезбеђења које тужени примењује у свом раду, између осталог, је прописано да је ... у обавези да у Дневнику рада евидентира тачно време (у минут) пријема дужности, да пријем верификује потписом и да телефоном (радио везом) обавести Оперативни центар или Управника објекта о пријему смене. Чланом 6.8. истог упутства је прописано да је Дневник рада службени документ о раду службеника обезбеђења, да може бити и судски доказ и да је зато неопходна тачност, јасноћа написаног, чињенично стање без претпоставки и личног мишљења, опис догађаја, тачно време и место догађаја, имена свих умешаних лица и сведока, да се после евиденције дужности у Дневник рада уписује све што утиче на обављање дужности обезбеђења и евидентирају сви ванредни догађаји, о којима се сачињава посебан извештај.

Чланом 72. став 1. тачка 2. Правилника о раду туженог је прописано да се запосленом може отказати уговор о раду, ако за то постоји оправдан разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца и то ако својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђене Правилником или уговором о раду, а према члану 74. Правилника, под повредом радне обавезе се између осталог сматра свака повреда и непоштовање прописаних правила и процедура које послодавац примењује у свом раду, а нарочито повреда одредби Професионалног кодекса и Кодекса професионалне етике. Идентичне одредбе садржане су у члану 6.3. тачка 2. и члану 6.5 Уговора о раду закљученог са тужиоцем.

Побијаним решењем тужиоцу је применом члана 179. став 1. тачка 2. и 192. Закона о раду, члана 74. Правилника о раду туженог, у вези члана 6.5 уговора о раду, отказан уговор о раду због повреде радне обавезе, односно поступања супротно чл. 6.7 и 6.8. Општег упутства Службе обезбеђења које тужени примењује у свом раду. Тужиоцу је радни однос престао даном пријема решења 06.11.2013. године. Ово због тога што је током августа 2013. године, када је био распоређен на рад у „...“ а.д. ..., у дневник рада нетачно уписивао време предаје смене, на начин ближе описан у побијаном решењу и тако приказао више оствареног прековременог рада за 12 часова.

Пре доношења побијаног решења тужиоцу је достављено упозорење да су се стекли услови за престанак радног односа. Тужилац је свој поступак правдао тиме да је био у обавези и да је долазио 15- 20 минута пре почетка радног времена банке (8 h) како би проверио објекат који је обезбеђивао и системе у њему, а да је тих 15- 20 минута дописивао као прековремени рад приликом завршетка смене, на који начин су сви службеници обезбеђења водили евиденцију о присутности на раду и да је о таквом

начину вођења евиденције о присутности на раду он обавештен од ББ, такође радника обезбеђења и координатора шесторо запослених, када је почео да ради у „...“ а.д. ...

На овако утврђено чињенично стање, нижестепени судови су применом материјалног права из члана 179. став 1. тач. 2. Закона о раду, одредби Правилника о раду туженог и Уговора о раду, оценили да тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду и враћање тужиоца на рад није основан. Према датим разлозима уношењем у Дневник рада нетачних података о времену предаје смене тужилац је својом кривицом учинио повреде радне обавезе која му је побијаним решењем као отказни разлог стављена на терет. Правилима рада туженог, са којима је тужилац био упознат, изричито је прописано да се дневна евиденција мора водити тачно и прецизно у минут, да није постојала никаква наредба послодавца да се време ранијег доласка на посао урачунава накнадно приликом предаје смене, већ да се и пријем и предаја смене евидентирају тачно. Нису прихваћени наводи тужиоца да није могао да евидентира ранији доласак на посао (пре 8h -када је долазио радник банке) јер је имао могућност, што се види из евиденције долазака коју је тужени водио путем оперативног центра, а и обавезу да унесе тачно време, чак и евентуално ранијег доласка на посао, са којом процедуром је тужилац био упознат током обуке.

По оцени Врховног касационог суда, становиште изражено у нижестепеним пресудама се не може прихватити као правилно, јер је због погрешне примене материјалног права, чињенично стање на коме су засноване нижестепене пресуде остало непотпуно утврђено.

Чланом 179. став 1. тач. 2. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05...32/13) прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца, и то ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђене општим актом или уговором о раду.

Кривица запосленог код повреде радне обавезе је услов за могућност отказа уговора о раду запосленог. Кривица подразумева умишљај (директани и евентуални) и нехат (свесни и несвесни). То је психички однос учиниоца према повреди радне обавезе и њеним последицама, а терет доказивања да кривица у време учињене повреде радне обавезе није постојала пада на запосленог. Разлог за искључење кривице, је, између осталог, и стварна заблуда која постоји када је запослени учинио повреду радне обавезе, погрешно сматрајући да постоје околности према којима би, ако би оне стварно постојале, предузимање или непредузимање радње било допуштено. Дакле, као одлучна чињеница да је тужилац учинио повреду радне обавезе од значаја је психички однос тужиоца према повреди радне обавезе и њеним последицама.

У конкретном случају, тужилац је током августа месеца 2013. године у Дневник рада уписивао нетачно време предаје (завршетка) смене, тако што је као време предаје смене уписивао време 15-20 минута касније од времена када је смену предавао јављањем служби Аларм мониторинга. Са друге стране, у доказном поступку изведен је доказ саслушањем тужиоца у својству парничне странке и сведока ББ, ВВ и ГГ из чијих исказа произлази да је банка, у којој је у спорном периоду тужилац радио, вршила евиденцију о присутности (доласка и одласка са посла) радника физичког обезбеђења и својих запослених путем Аларм мониторинга на тај начин што камера (у

просторијама банке) забележи долазак и одлазак радника, да је разлика између евидентираниог времена банке и дневника рада туженог постојала, јер су радници обезбеђења били у обавези да долазе 15 минута раније како би обишли објекат и да је била пракса да то време радници обезбеђења урачунају и упишу као време предаје смене.

Код таквог стања ствари, по оцени Врховног касационог суда, не може се прихватити као правилно становиште нижестепених судова да су разлози тужиоца којима правда свој поступак, иако је у супротности са правилима Општег упутства Службе обезбеђења које тужени примењује у свом раду, а која су тужиоцу била позната, без утицаја на законитост побијаног решења. Ово због тога што из исказа тужиоца и саслушаних сведока произлази да је код туженог била устаљена пракса да се време проведено на раду пре почетка рада банке, односно пре могућности да се путем Аларм мониторинга евидентира долазак радника обезбеђења на посао, уписује приликом предаје смене, што у поступку није оцењено у циљу утврђивања да ли у поступању тужиоца постоје разлози за искључење кривице, код свих околности које су довеле до повреде радне обавезе која му је стављена на терет, а наиме да је у августу 2013. године нетачно приказао више остварених сати прековременог рада.

Како због погрешне примене материјалног права, чињенично стање у погледу наведених околности, које су од значаја за правилну одлуку о тужбеном захтеву, није потпуно утврђено, Врховни касациони суд је укинуо обе нижестепене пресуде и предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење.

У поновном поступку, првостепени суд ће поступити по примедбама из овог решења и употпунити чињенично стање, тако што ће испитати и поуздано утврдити да ли је тужилац погрешно сматрао да је предузимање радњи због којих му је отказан уговор о раду било допуштено, код устаљене праксе таквог вођења евиденције о присутности радника обезбеђења на раду, о којој је тужилац од стране координатора за службенике обезбеђења обавештен пре почетка рада у банци и које је евидентно толерисано и да ли је нетачно приказао број радних сати у августу 2013. године, након чега ће, правилном применом материјалног права о тужбеном захтеву донети правилну и закониту одлуку.

Из наведених разлога, применом члана 416.став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Божидар Вујичић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић